

Uchwała Rządu w sprawie energetyki jądrowej

W dniu 13 stycznia 2009 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie działań podejmowanych w zakresie rozwoju energetyki jądrowej. Sprecyzowano w niej postępowanie w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Aby ustalić i wdrożyć program polskiej energetyki jądrowej, powołany zostanie Pełnomocnik Rządu ds. Polskiej Energetyki Jądrowej. Przygotuje i przedstawi on Radzie

Ministrów projekt wyżej wymienionego programu wraz ze zmianami instytucjonalno-logistycznymi. Program ten powinien w szczególności określić liczbę, wielkość i możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych. Zobowiązano też Ministra Skarbu do zapewnienia współpracy Polskiej Grupy Energetycznej w przygotowaniu i realizacji tego programu.

Andrzej Mikulski

Zebranie Komisji Energetyki Oddziału PAN w Katowicach

W dniu 30 stycznia 2009 roku na Politechnice Śląskiej w Gliwicach odbyło się 127 Zebranie Naukowe Komisji Energetyki Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach. Komisja zorganizowała je wspólnie z Instytutem Techniki Ciepłej Politechniki Śląskiej i Polskim Towarzystwem Nukleonicznym. Poświęcone było energetyce jądrowej. W czasie zebrania Prezes Państwowej Agencji Atomistyki prof. Jerzy Niewodniczański wygłosił referat pt. „Energetyka jądrowa w Polsce?”, w którym zaprezentował dotychczasowe działania na rzecz energetyki jądrowej i perspektywy jej rozwoju, podkreślając rolę Agencji jako urzędu dozoru jądrowego. Następnie dr inż. Andrzej Mikulski, przewodniczący Sekcji Energetyki Jądrowej PTN, przedstawił komunikat pt. „50 lat energetyki jądrowej w Postęпах Techniki Jądrowej”. Omówił w nim historię energetyki jądrowej w Polsce widzianą z perspektywy periodyku, który zaczął ukazywać się już w 1957 roku. Ukazał entuzjazm początku lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku, potem dekadę lat osiemdziesiątych kiedy powstawała elektrownia jądrowa w Żarnowcu i wielkie rozczarowanie z powodu rezygnacji z jej budowy oraz obecny renesans energetyki jądrowej w świecie i związane z nią nadzieje w naszym kraju. Drugi komunikat pt. „Postęp w bezpieczeństwie jądrowym od czasów Czarnobyla” wygłosił prof. Jan Składzień (współautorzy: dr Tomasz Bury i dr Adam Fic). Prelegent przedstawił zasadnicze założenia bezpiecznej budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej, kładąc szczególny nacisk na ogromny postęp w tej dziedzinie od czasu katastrofy w elektrowni w Czarnobylu w 1986 roku

oraz na zasadnicze różnice w typie reaktora jaki uległ zniszczeniu (RBMK) i obecnie budowanych reaktorach typu PWR lub BWR. W zebraniu wzięła udział liczna grupa studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej, która miała możliwość uczestniczyć w pokazie symulacji komputerowych procesów zachodzących w reaktorach jądrowych, w tym symulacji stanów awaryjnych.

Odbyło się też spotkanie Prezesa PAA, przedstawicieli PTN i Komisji Energetyki z Rektorem Politechniki Śląskiej prof. Andrzejem Karbownikiem, Prorektorem ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem prof. Janem Ślusarkiem, Dziekanem Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki prof. Januszem Kotowiczem, Dziekanem Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej prof. Wojciechem Nowakiem, Dyrektorem Instytutu Techniki Ciepłej PŚ prof. Ryszardem Białeckim oraz Dyrektorem Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych PŚ prof. Tadeuszem Chmielniakiem na temat możliwości reaktywacji studiów w zakresie energetyki jądrowej na obu reprezentowanych uczelniach. Wobec planów budowy energetyki jądrowej jest to bardzo pożądane i spotkało się to z pełną aprobatą prof. Niewodniczańskiego, jako Prezesa PAA. Profesorowie ITC PŚ Andrzej Ziębik i Jan Składzień przedstawili konkretne możliwości oraz programy studiów z zakresu energetyki jądrowej, które po niemal 20-letniej przerwie mogłyby zostać wznowione. ITC przy współpracy z IMiUE PŚ dysponuje odpowiednią kadrą, a także zapleczem laboratoryjnym umożliwiającym takie kształcenie.

Andrzej Mikulski

Powołanie nowego Prezesa PAA

W dniu 20 lutego 2009 r. Prezes Rady Ministrów Donald Tusk powołał na stanowisko Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki prof. Michała Waligórskiego i jednocześnie, w związku z przejściem na emeryturę, odwołał z tego stanowiska prof. Jerzego Niewodniczańskiego. Profesor Niewodniczański kierował Agencją ponad 16 lat, od sierpnia 1992 roku. Aktualnie zadaniem Agencji, jako państwowego urzędu dozoru jądrowego, jest zapewnienie bezpieczeństwa istniejących obiektów jądrowych w kraju (reaktora badawczego MARIA w Instytucie Energii Atomowej w Świerku i Krajowego Składo-

wiska Odpadów Promieniotwórczych w Różanie) oraz właściwej ochrony radiologicznej przy stosowaniu izotopów promieniotwórczych w medycynie i przemyśle. W związku z uruchomieniem programu rozwoju energetyki jądrowej w Polsce i planowaną budową elektrowni jądrowej przed Agencją stawiane są nowe wyzwania i zadania.

Wywiad z nowym Prezesem zamieszczono w „Postępiech Techniki Jądrowej” nr 1/2009. Jest też dostępny na stronie internetowej PAA (www.paa.gov.pl).

Andrzej Mikulski

Powołanie Pełnomocnika ds. Polskiej Energetyki Jądrowej

Na wniosek Ministra Gospodarki Waldemara Pawlaka w dniu 19 maja 2009 roku prezes Rady Ministrów powierzył Hannie Trojanowskiej, członkowi Zarządu Głównego PTN funkcję, Pełnomocnika Rządu ds. Energetyki Jądrowej, w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki.

Hanna Trojanowska ukończyła studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Praskiej (CVUT) o specjalności energetyka jądrowa. Otrzymała także staż projektowy w Instytucie Energii Atomowej w Świerku. Była stypendystką Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w UK Nuclear Electric, Nuclear Safety Division (Departament Bezpieczeństwa Jądrowego) w Bristolu i Knutsford w Wielkiej Brytanii. Ukończyła także kurs doskonalenia zawodowego „Zarządzanie strategiczne w firmie” na Uniwersytecie Technologicznym w Kolonii i Roczne Podyplomowe Studium Menedżerskie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Przed objęciem stanowiska w ministerstwie pracowała w Polskich

Sieciach Elektroenergetycznych S.A. (od 2007 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.), gdzie zajmowała stanowiska m.in.: dyrektora Departamentu Współpracy z Zagranicą, dyrektora Departamentu Spraw Międzynarodowych i Nowych Technologii, dyrektora Departamentu Badań i Rozwoju, a ostatnio dyrektora Departamentu Energetyki Atomowej.

Podstawę powołania stanowiło rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Polskiej Energetyki Jądrowej przyjęte w dniu 12 maja br. W rozporządzeniu wymieniono zadania nowego Pełnomocnika, z których najważniejsze to „opracowanie i przedstawienie Radzie Ministrów projektu Programu polskiej energetyki jądrowej zawierającego w szczególności liczbę, wielkość i możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych”. Planowany termin przyjęcia przez Radę Ministrów tego programu ustalono na drugą połowę 2010 roku.

Andrzej Mikulski, Wojciech Głuszewski

Powołanie Przewodniczącego Rady do Spraw Atomistyki

Pod koniec marca br. Premier Donald Tusk powołał Przewodniczącego Rady do Spraw Atomistyki – kolegiального organu doradczego i opiniotwórczego przy Prezesie Państwowej Agencji Atomistyki. Przewodniczącym Rady na rozpoczynającą się czteroletnią kadencję 2009-2012 został prof. dr hab. inż. Andrzej Grzegorz Chmielewski, sprawujący w poprzedniej kadencji Rady funkcję jej wiceprzewodniczącego. Wręczenia aktu nominacyjnego dokonał Prezes Państwowej Agencji Atomistyki prof. dr hab. Michał Waligórski. Profesor Andrzej G. Chmielewski, członek honorowy PTN, był przez dwie kadencje prezesem Towarzystwa.

Profesor ukończył w 1967 roku studia na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej i podjął pracę w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Proce-

sowej. Pracował tam do 1983 roku. W 1974 roku obronił pracę doktorską, a w roku 1984 uzyskał tytuł doktora habilitowanego. Tytuł profesorski otrzymał w 1992 roku. W latach 1976-77 pracował w USA na Wydziale Chemii Uniwersytetu w Tennessee. Od 1983 roku był zatrudniony w Instytucie Chemii i Techniki Jądrowej jako kierownik Zakładu Jądrowych Metod Inżynierii Procesowej, a następnie awansował na Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych. Funkcję tę pełnił do 2001 roku. W latach 2003-2005 pracował w Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w Wiedniu. Od marca 2008 roku jest Dyrektorem Naczelnym Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej.

Wojciech Głuszewski

Rada do Spraw Atomistyki

W dniu 22 maja 2009 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady do Spraw Atomistyki kadencji 2009-2012. Przewodniczącym Rady jest prof. Andrzej G. Chmielewski powołany na to stanowisko przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska w dniu 30 marca 2009 r. Rada liczy 41 członków, którzy zbierają się na dwóch posiedzeniach plenarnych w roku oraz na posiedzeniach dziewięciu komisji:

- Fizyki Jądrowej i Metod Jądrowych,
- Fizyki Wysokich Energii,
- Współpracy ze Zjednoczonym Instytutem Badań Jądrowych w Dubnej,

- Chemii Jądrowej i Radiacyjnej,
- Technik Jądrowych,
- Energetyki Jądrowej,
- Medycznych Zastosowań Promieniowania Jonizującego,
- Ochrony Radiologicznej i Bezpieczeństwa Jądrowego,
- Edukacji i informacji Społecznej.

Obecnie odbywają się posiedzenia inauguracyjne poszczególnych Komisji z udziałem członków Rady i osób zaproszonych do stałej współpracy.

Andrzej Mikulski

Konkurs Polskiego Towarzystwa Nukleonowego na najlepsze prace magisterskie z dziedziny atomistyki obronione w latach 2008-2009

Komisja konkursowa przy Zarządzie Polskiego Towarzystwa Nukleonowego zakończyła nabór prac do dorocznego konkursu na najlepsze prace magisterskie z dziedziny atomistyki obronione w polskich uczelniach w latach 2008-2009. Na konkurs wpłynęło czternaście prac z siedmiu uczelni z całego kraju. Najwięcej, bo po cztery prace wpłynęły z Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej. Połowa zgłoszonych do konkursu prac magisterskich była realizowana we współpracy z instytutami naukowymi: Instytutem Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie, Instytutem Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie oraz Royal Institute of Technology w Sztokholmie. Wszystkie nominowane prace uzyskały w swoich uczelniach oceny bardzo dobre.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w drugiej połowie września, aby nagrody i wyróżnienie można było wręczyć laureatom podczas uroczystości rozpoczęcia roku akademickiego 2009/2010.

Wykaz nominowanych prac przedstawiono poniżej.

- Badania mössbauerowskie i rentgenowskie stopów $Pt_{3-x}Fe_{1+x}$
Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Fizyki
- Wybrane nuklidy promieniotwórcze powstałe w wyniku awarii w Czarnobylu i ich oddziaływanie na środowisko przyrodnicze
Uniwersytet Warszawski, Wydział Geologii, Instytut Geochemii, Mineralogii i Petrologii
- Zastosowanie modelu hydrodynamicznego do analizy procesów produkcji cząstek w zderzeniach relatywistycznych jąder atomowych
Politechnika Warszawska, Wydział Fizyki
- Trikarbonylowe kompleksy ^{99m}Tc typu 2+1 jako potencjalne prekursorzy radiofarmaceutyków diagnostycznych

Uniwersytet Warszawski, Wydział Chemii
Instytut Chemii i Techniki Jądrowej

- Otrzymywanie beznośnikowego ^{186}Re z naświetlonych neutronami tarcz $Re_2(CO)_{10}$ i $Re_2(CO)_5Cl$ z wykorzystaniem efektu Szilarda-Chalmersa
Uniwersytet Warszawski, Wydział Chemii
Instytut Chemii i Techniki Jądrowej
- Nikiel-63 w środowisku. Metody radiochemiczne i analiza „gorących cząstek”
Uniwersytet Jagielloński, Wydział Chemii
Instytut Fizyki Jądrowej PAN
- Kompleksy Rh-105 jako potencjalne prekursorzy radiofarmaceutyków
Uniwersytet Warszawski, Wydział Chemii
Instytut Chemii i Techniki Jądrowej
- Modelowanie chłodzenia elementu paliwowego badawczego reaktora „Maria”
Politechnika Warszawska, Wydział Mechaniczny, Energetyki i Lotnictwa
- ^{137}Cs oraz izotopy Pu w ściółkach lenych terenu Polesia Lubelskiego, Wyżyny Lubelskiej oraz wschodniej części Niziny Mazowieckiej
Akademia Pedagogiczna w Krakowie, Wydział Matematyczno-Fizyczno-Techniczny
Instytut Fizyki Jądrowej PAN
- Elektrociepłownia Jądrowa „Warszawa Północ”
Politechnika Warszawska, Wydział Mechaniczny, Energetyki i Lotnictwa
- Zastosowanie MIBG w obrazowaniu w medycynie nuklearnej
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
- Konstrukcja cewki w.cz. do obrazowania magnetyczno-rezonansowego nadgarstka w polu 0.088T
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej

- CFD modelling of particle separators
Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki
Royal Institute of Technology, Stockholm, Sweden
- Usuwanie wybranych VOC ze strumienia gazowego przy użyciu wiązki elektronów

Politechnika Warszawska, Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej
Instytut Chemii i Techniki Jądrowej

Piotr Urbański

Zapowiedź broszury

Polskie Towarzystwo Nukleoniczne przewiduje wydanie w niedługim czasie popularnej broszury o promieniowaniu, jego nie zawsze uświadamianej stałej „obecności wśród nas” i o tym, aby go nie lekceważyć.

Dobrze byłoby, aby każdy znał przynajmniej kilka najbardziej podstawowych pojęć dotyczących promieniowania i jego oddziaływania oraz związanych z ochroną przed nim. Przyswojenie pojęć ułatwi, lub wręcz umożliwi, skuteczne porozumiewanie się wszystkich, zarówno w zwykłych sytuacjach codziennych, jak i w przypadkach zdarzeń nietypowych, także na forum różnorodnych przeddecyzyjnych dyskusji.

Tekst broszury (z prostymi ilustracjami) powinien budzić zaufanie, być zrozumiały dla każdego i nie prezentować poglądów tendencyjnych.

Broszura powinna dotrzeć do możliwie najszerszych kręgów, np. pacjentów przychodni i szpitali, nauczycieli i uczniów, prezenterów pogody w TV, ale również polityków, samorządowców, księży, ludności na terenach przyszłych elektrowni jądrowych, dziennikarzy oraz wszelkiego rodzaju służb, jak straż pożarna, pogotowie, policja, służba celna.

Irracjonalne przeczulenie mediów „wyciekami i skażeniami radioaktywnymi” rozmaitego rodzaju na szczęście chyba powoli mija i warto postarać się, aby taką tendencję ugruntować również w całym społeczeństwie.

Ryszard Siwicki

Doniesienia

Postępy Techniki Jądrowej

Ukazał się nr 1/2009 PTJ, a w nim następujące artykuły o energetyce jądrowej:

- „Niecو wiedzy o materiałach jądrowych” (Jacek Kaniewski),
- „Reaktory jądrowe na stopionych solach” (Stanisław Kilim),
- „Raport z eksploatacji reaktora badawczego MARIA w 2008 roku” (Andrzej Gołąb).

Część artykułów dostępna jest na stronie internetowej PAA (www.paa.gov.pl).

Nukleonika

Ukazał się nr 1/2009 kwartalnika „Nukleonika”, a w nim artykuł o reaktorach jądrowych pt. „Application of genetic algorithm for optimization the safety system of the nuclear reactor”. Jego autorami są: Mohammed El-Sayed Wahed, Wesam Z. Ibrahim i Achmed M. Effat z Uniwersytetu Zagazic i Urzędu Energii Atomowej w Egipcie.

Wydawca: Polskie Towarzystwo Nukleoniczne

c/o Instytut Chemii i Techniki Jądrowej, ul. Dorodna 16, 03-195 Warszawa
tel. 0 22 504 12 88, fax: 0 22 811 15 32???, e-mail: ptn@ichtj.waw.pl, www.nuclear.pl

Kolegium redakcyjne: Edward T. Józefowicz, Wojciech Głuszewski, Tadeusz Musiałowicz, Ryszard Siwicki, Zdzisław Stęgowski, Piotr Urbański, Lech Waliś (przewodniczący)

Skład i korekta: Ewa Godlewska-Para

Materiały informacyjne: wykorzystano materiały własne, jak również z NucNet, Postępów Techniki Jądrowej, World Nuclear Association News Briefing.

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.